

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Kowacz-Braun
Sędziowie:	SSA Regina Kurek SSO del. Beata Kurdziel (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2014 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. i P. M. (1)

przeciwko A. S.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

i z powództwa wzajemnego A. S.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. i P. M. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji powodów – pozwanych wzajemnie

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 26 marca 2014 r. sygn. akt I C 205/10

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony powodowej - pozwanej wzajemne (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz pozwanej - powódki wzajemnej A. S. kwotę 1 620 zł (jeden tysiąc sześćset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;**

3. **zasądza od powoda - pozwanego wzajemnego P. M. (1) na rzecz pozwanej - powódki wzajemnej A. S. kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Strona powodowa (pозwana wzajemna) (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. wniosła o złożenie przez pozwaną (powódkę wzajemną) A. S. oświadczenia określonej treści usuwającego skutki naruszenia jej dóbr osobistych oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz (...) nr (...) w K. kwoty 2 000 zł. Nadto wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

Na uzasadnienie swojego żądania strona powodowa podała, że A. S. zamieściła na stronie (...) wpisy mające charakter szkalujący, odnoszące się do salonu kosmetycznego R. w K. prowadzonego przez powódkę. Zarzucono w nich nieprawidłowe przeprowadzenie zabiegu depilacji laserowej skutkujące poparzeniem oraz podżegano do kierowania roszczeń w stosunku do powodowej spółki. Wpisy na stronie internetowej poczynione przez pozwaną naruszyły wizerunek (renomę i dobre imię) oraz dobrą sławę powódki. Ponadto doszło do bezprawnego posłużenia się firmą powódki.

Pozwana (powódka wzajemna) A. S. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz od powodowej spółki kosztów procesu. Zarzuciła, że na forum internetowym wyrażała opinie o salonie kosmetycznym R., a nie o powodowej spółce. Ponadto jej zachowanie nie było bezprawne, gdyż jej działania zostały podjęte w ramach ochrony ważnego interesu społecznego. Wypowiadane twierdzenia w zakresie przebiegu i skutków depilacji laserowej były prawdziwe.

Nadto A. S. wniosła powództwo wzajemne, w którym domagała się od pozwanej wzajemnej (...) Sp. z o.o. zasądzenia na jej rzecz kwoty 10 000 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia oraz kwoty 8 000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z kosztami procesu z powództwa wzajemnego. Na uzasadnienie swojego żądania powódka wzajemna podniosła, że w dniu 13 lipca 2009 roku w salonie kosmetycznym R. - należącym do pozwanej wzajemnej – wykonano u niej zabieg depilacji laserowej podudzi, podczas którego dopuszczono się szeregu uchybień, skutkujących poparzeniami nóg. Poparzenia te wiązały się ze znacznym cierpieniem i koniecznością leczenia, którego koszty powódka wzajemna oszacowała na 10 000 zł, w tym poniesione już koszty w wysokości ok. 1 000 zł.

W odpowiedzi na pozew wzajemny (...) Sp. z o.o. wniosła o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu nim wywołanych. Zarzuciła, że zabieg z istoty swojej miał charakter inwazyjny, zaś A. S. nie wykazała, by dopuszczono się podczas niego jakichkolwiek błędów. Oparzenia były spowodowane złym ubiorem A. S. bezpośrednio po zabiegu oraz schorzeniami występującymi u niej przed zabiegiem, o których nie poinformowała osób wykonujących depilację.

Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2010 roku Sąd Okręgowy w Krakowie zarządził połączenie do wspólnego rozpoznania sprawy prowadzonej pod sygn. I C 205/10 ze sprawą z powództwa P. M. (1) przeciwko A. S. prowadzoną pod sygn. akt I C 206/10, w której to powód P. M. (1) domagał się nakazania pozwanej A. S. złożenia oświadczenia określonej treści usuwającego skutki naruszenia jego dóbr osobistych oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz (...) nr (...) w K. kwoty 2 000 zł wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu swojego żądania powód P. M. (1) wskazał, że dnia 7 września 2009 r. na stronie (...) ukazał się wpis użytkownika (...) (pозwanej), który w sposób rażący naruszył jego dobra osobiste poprzez bezprawne zasugerowanie związku powoda, będącego Prezesem Zarządu spółki (...) sp. z o.o., przez którą kierowany jest salon kosmetyczny (...) w K., z zabiegiem depilacji laserowej przeprowadzonym w w/w salonie kosmetycznym u A. S., który to związek należy uznać za nieuzasadniony. Pomimo usunięcia wpisów na jego żądanie, naruszono jego dobrą sławę i wizerunek, a także bezprawnie posłużono się jego nazwiskiem, nawiązując do ewentualnych roszczeń, jakie miałyby być dochodzone wobec salonu kosmetycznego (...), wobec czego domagał się przeprosin dokonanych w podobnej formie, w jakiej dokonano naruszenia. Podał, że opłacił wizyty pozwanej u dermatologa w kwocie 150 zł.

Pozwana (powódka wzajemna) A. S. w odpowiedzi na powyższy pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów procesu. Dodatkowo, w ramach powództwa wzajemnego pozwana (powódka wzajemna) wniosła o zasądzenie na jej rzecz od powoda P. M. (1) kwoty 1.000 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia

oraz zwrotu kosztów procesu wzajemnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie czterokrotnej stawki minimalnej z uwagi na wysoki stopień zawłości sprawy oraz duży nakład pracy profesjonalnego pełnomocnika.

W uzasadnieniu pozwana (powódka wzajemna) powołała się na te same okoliczności, twierdzenia i dowody, co wskazane w odpowiedzi na pozew wraz z powództwem wzajemnym w sprawie sygn. akt I C 205/10, wskazując dodatkowo, że powód w sposób autorytarny wypowiedział się o stanie skóry A. S. po zabiegu, odwołując ją od szybkiego podjęcia leczenia, czym przyczynił się do pogorszenia stanu zdrowia pozwanej i wzrostu kosztów leczenia. Pozwana podniosła także, że zastosowała się do wezwania powoda z dnia 22 października 2009 r. i wystosowała do administracji portalu prośbę o usunięcie swoich wpisów, czym nie dała mu podstaw do wytoczenia powództwa.

Na rozprawie w dniu 23.07.2010 r. powódka wzajemna oświadczyła, że ogranicza żądane w stosunku do pozwanego wzajemnego P. M. (1) do symbolicznej złotówki, zaś w pozostałym zakresie cofa pozew ze zrzeczeniem się roszczenia.

Postanowieniem z dnia 23.07.2010 r. Sąd Okręgowy w Krakowie umorzył w części postępowanie w sprawie z powództwa A. S. przeciwko P. M. o zapłatę.

Wyrokiem z dnia 26 marca 2014 roku Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo (...) Spółki z o.o. z siedzibą w K. przeciwko A. S. (pkt I), oddalił powództwo P. M. (1) przeciwko A. S. (pkt II), oddalił powództwo A. S. przeciwko P. M. (1) (pkt III), zasądził od (...) Spółki z o.o. z siedzibą w K. na rzecz A. S. kwotę 10.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 kwietnia 2010 r. do dnia zapłaty, a dalej idące powództwo oddalił (pkt IV), zasądził od (...) Spółki z o.o. z siedzibą w K. na rzecz A. S. kwotę 2.790 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt V) oraz nakazał pobranie od (...) Spółki z o.o. z siedzibą w K. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie kwoty 1.395 zł, tytułem niepokrytych wydatków (pkt VI).

Powyższy wyrok został wydany w oparciu o następujący stan faktyczny ustalony przez Sąd Okręgowy:

W dniu 13.07.2009 r. A. S. zgłosiła się do salonu kosmetyki profesjonalnej (...) w K. znajdującego się przy ul. (...) w K., kierowanego przez spółkę (...) sp. z o. o. z siedzibą w K., celem przeprowadzenia zabiegu depilacji laserowej podudzi. Salon ten dysponował najnowszym laserem do depilacji laserowej tj. laserem (...) L. S., który posiadał stosowny atest. Laser ten był corocznie serwisowany, także w roku 2009 i zaraz po zgłoszeniu błędów w pracy urządzenia były naprawiane przez serwisanta Z. K.. (...) salonu w zakresie prawidłowego wykonywania zabiegu depilacji laserowej szkoliła E. B. i osoby wykonujące te zabiegi miały zarówno uprawnienia, jak i odpowiednią wiedzę do wykonywania zabiegów u klientek salonu.

Przez dokonaniem zabiegu nie przeprowadzono z A. S. właściwej i pełnej konsultacji medycznej celem zebrania wywiadu chorobowego, w tym nie doszło do omówienia istotnych przeciwwskazań do zabiegu. A. S. poinformowała przeprowadzającą zabieg kosmetolog D. Z., że zażywa leki przeciwpadaczkowe: L. i D. oraz zapytała, czy są to leki światłouczulające i czy ma wpisywać je w ankiecie, na co kosmetyczka powiedziała, że nie jest to konieczne. Następnie A. S. wypełniła przedłożoną jej ankietę informacyjną dla pacjenta, nie zaznaczając jednak żadnej opcji w jednej z rubryk zatytułowanej „przyjmowanie leków w chwili obecnej”, na co kosmetolożka powinna zwrócić uwagę i w przypadku niepełnego wypełnienia ankiety winna była bezwzględnie odstąpić od dokonania zabiegu.

Nie przeprowadzono w ogóle próby testu lasera na skórze A. S., od razu przystępując do samego zabiegu depilacji laserowej podudzi. W trakcie trwającego 1-1,5 h zabiegu A. S. skarżyła się D. Z. na ból, jednak ta twierdziła, że jest to normalne, gdyż każda z pacjentek ma inny próg bólu i kontynuowała zabieg, robiąc jedynie niewielkie przerwy. A. S. nie prosiła o zwiększenie mocy lasera. Po zabiegu łydki były mocno zaczerwienione, opuchnięte i znajdowały się na nich małe strupy i ranki.

A. S. była tego dnia ubrana w sukienkę i bawełniane, czarne legginsy, wobec czego po zabiegu zapytała D. Z., czy powinna je założyć mimo opuchlizny i bólu nóg, na co ta poradziła jej założenie legginsów, które miały chronić skórę przed promieniami słonecznymi. Zalecono jej stosowanie maści B-panthen lub Alantan oraz zakazano opalania się. Pozwana (powódka wzajemna) po wyjściu z gabinetu w ciągu 15 minut dotarła do mieszkania znajdującego się przy

ul. (...) w K. i od razu zdjęła legginsy. Mimo posmarowania łydek zalecaną maścią, stan podudzi pozwanej ciągle się pogarszał, nogi były coraz bardziej zaczerwienione i opuchnięte. A. S. z powodu bólu nie mogła spać w nocy. Następnego dnia po zabiegu pozwana udała się ponownie do salonu (...) wraz z koleżanką K. K., celem konsultacji z pracownikami salonu odnośnie stanu zdrowia i wyglądu depilowanych podudzi. Na miejscu, po obejrzeniu łydek pracownice stwierdziły, że jest to normalny wygląd skóry po takim zabiegu jak depilacja laserowa i zalecono jej dalsze smarowanie tych miejsc maściami nawilżającymi oraz spokojne oczekiwanie na to, aż dolegliwości miną.

A. S. udała się również do firmy (...) przy ul. (...), gdzie stan jej podudzi po zabiegu oceniały szefowa w/w firmy (...) oraz E. B., przy czym obie stwierdziły u pozwanej (powódki wzajemnej) poparzenia skóry łydek po zabiegu.

A. S. przez cztery kolejne noce po zabiegu nie mogła spać, gdyż ból łydek był bardzo silny i odczuwała ona mocne pieczenie skóry, wobec czego przyjmowała środki przeciwbólowe tj. Ibuprom.

A. S. z uwagi na brak poprawy wyglądu skóry i dalsze ropne zmiany udała się ponownie do (...). Prezes Zarządu spółki (...) powód (pозwany wzajemny) P. M. (1), skierował ją na konsultację lekarską u dermatologa i wenerologa lek. med. B. M., swojej byłej żony. W dniu 27.07.2009 r. pozwana zgłosiła się do w/w lekarza, który w wydanej przez siebie opinii lekarskiej stwierdził, że u A. S. występują liczne poparzenia zajmujące ok. 70-80% powierzchni podudzi oraz nadżerki w obrębie podudzi i miejscowe stany zapalne. Lek. med. B. M. przepisała stosowanie leków zewnętrznych antybiotykowo-sterydowych. P. M. (1) zapłacił za tę konsultację lekarską A. S. oraz przepisane maści.

Dnia 30.07.2009 r. pozwana zgłosiła się do specjalisty dermatologa lek. med. D. K., która w wydanej przez siebie opinii stwierdziła u A. S. zmiany rumieniowo-grudkowe i rumieniowe po zagojonych nadżerkach na bocznych powierzchniach podudzi w miejscu pęcherzy. Istniały także drobne punkty ciemnego szaro-brunatnego naskórka, wolnoodzielającego się w licznych miejscach podudzi. Lekarz utrzymała leki przepisane przez lek. med. B. M. oraz przepisała pozwanej maści przeciw bliznowaceniu i złuszcząco-nawilżające.

A. S. z powodu bólu przez okres ok. 2 tygodni nie mogła pracować, a wykonywała wtedy pracę masażystki.

W dniu 12 sierpnia 2009 r. A. S. zgłosiła się do poradni dermatologicznej w (...) (...) Szpitalu (...) z Polikliniką, gdzie badał ją lekarz dermatolog P. M. (2), który w zaświadczeniu o stanie zdrowia pacjentki podał, że dokonane w tym dniu badanie pozwanej (powódki wzajemnej) wykazało, iż na jej łydkach znajdowały się cechy rumienia z obrzękiem, obejmujące całą powierzchnię podudzi oraz bardzo liczne stany zapalne w obrębie ujść mieszków włosowych w formie grudek oraz stanów zapalnych, a także drobne pęcherzyki – oparzenia II stopnia. Pozwanej (powódce wzajemnej) została zalecona terapia antybiotykowa doustna i zewnętrzna oraz leki przeciwobrzękowe. Jako przewidywany czas gojenia lekarz podał kilka miesięcy. Ogólne rozpoznanie wskazało na oparzenia I i II stopnia w obrębie podudzi u A. S. będące następstwem wykonanego zabiegu depilacji laserowej.

Badanie przeprowadzone u A. S. w dniu 11.10.2012 r. wykazało, że po ponad trzech latach od zabiegu na skórze podudzi pozwanej widać bardzo dyskretne zmiany rumieniowo-brunatno-grudkowe, które znajdują się nielicznych ujściach mieszków włosowych. U pozwanej (powódki wzajemnej) nie stwierdzono blizn, przebarwień i odbarwień lub innych zmian patologicznych na skórze podudzi. Owłosienie skóry podudzi rozmieszczone jest w niektórych miejscach nierównomiernie.

W dniu 13.07.2009 r. u A. S. doszło do poparzenia skóry w wyniku zabiegu depilacji laserowej, który został przeprowadzony niezgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami. Pozwana nie została skonsultowana przez lekarza i zakwalifikowana do zabiegu, co jest tzw. „złotym standardem” postępowania, nie została również zdyskwalifikowana do zabiegu z powodu choroby podstawowej przewlekłej, na jaką cierpiała czyli epilepsji oraz przewlekłego zażywania leków. Nie założono także profesjonalnej karty pacjenta z ważnymi informacjami na temat wywiadu chorobowego pacjenta i przebiegu zabiegu. A. S. podpisała zgodę na nieokreślony dokładnie zabieg. Nie był wykonany test świetlny. Nie zastosowano chłodzenia skóry po zabiegu. W wyniku nieprawidłowo przeprowadzonego zabiegu doszło do silnej

reakcji zapalnej skóry i poparzenia II stopnia. U A. S. w związku z doznanym poparzeniem skóry II stopnia z rumieniem, obrzękiem i licznymi pęcherzami, występował silny ból kończyn dolnych.

W dniu 28 lipca 2009r. pozwana (powódka wzajemna) A. S. umieściła na forum internetowym portalu (...) wpis dotyczący zabiegu depilacji laserowej i wskazała, że chce nawiązać kontakt z osobami poparzonymi przez (...). Następnie w dniu 07.09.2009 r. o godz. 16:43 A. S. w temacie „(...) : czy zna ktoś (...) W (...)?? (opinie)”, umieściła kolejny wpis następującej treści: „Chcę nawiązać kontakt z osobami poparzonymi przez R. ponieważ ubiegam się o odszkodowanie od tej firmy. Myślę, że Pani również się należy takie odszkodowanie. Proszę o kontakt (...). Niestety nie pokrywają nawet kosztów leczenia, które w moim przypadku jest bardzo kosztowne. Prawnik wystąpił o odszkodowanie w wysokości 18.000 zł. Pozdrawiam”. Następny wpis jej autorstwa pojawił się tego samego dnia o godz. 16:50, w tym samym temacie i brzmiał następująco: „Zostałam poparzona podczas depilacji laserowej w salonie (...) i ubiegam się o zwrot kosztów leczenia i odszkodowanie. Myślę, że Pani również się należy rekompensata za cierpienie i zwrot kosztów leczenia. Nie jesteśmy jedynymi poparzonymi osobami, w związku z czym będzie najłatwiej odzyskać pieniądze od R. i prezesa P. M. (1). Proszę o kontakt (...)”

Pozwana A. S. poniosła koszty związane z około 10 konsultacjami lekarskimi w kwocie 1.000 zł (po 100 zł każda) oraz kupnem maści i leków w kwocie 1.000 zł.

W dniu 22 października 2009r. powód P. M. (1) i spółka (...) sp. z o.o. skierowali do A. S. pismo z wezwaniem do usunięcia w/w wpisów w terminie 7 dni od dnia otrzymania powiadomienia, wskazując na ich szkalujący charakter i godzenie w dobra osobiste wskazanych podmiotów. Tego samego dnia P. M. (1) i spółka (...) sp. z o.o. skierowali do spółki (...) S.A. pismo z prośbą o usunięcie z forum wpisów pozwanej A. S., jako naruszających punkt 4 Regulaminu(...).

Dnia 28 października 2009r. na adres (...) .pl (...) skierowała prośbę o usunięcie z forum wiadomości zawierającej jej wpis, w terminie do 4 dni.

Odnosząc się do oceny materiału dowodowego będącego podstawą poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy wskazał, że pomimo uprzedniego dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego z zakresu dermatologii, z uwagi na trudności w przeprowadzeniu tej opinii oraz postulat sprawności postępowania, należało powyższy dowód pominąć. Sąd podniósł nadto, że sporządzona przez biegłą J. J. (1) opinia nie jest w żaden sposób wadliwa, może być podstawą kategoriycznych ustaleń w sprawie, a nadto koresponduje w pełni z dowodami z dokumentów prywatnych w postaci zaświadczeń lekarskich odnoszących się do tożsamyh okoliczności. Sąd Okręgowy ze względu na sprzeczność z wnioskami opinii biegłego, dowodami z dokumentów prywatnych w postaci zaświadczeń lekarskich oraz z zeznaniami świadków odmówił wiarygodności zeznaniom powoda P. M. (1) odnośnie braku poparzenia, przeprowadzenia testu na skórze przed zabiegiem u A. S., braku przeciwwskazań do przeprowadzenia zabiegu w postaci niewypełnionej dokładnie ankiety, sposobu dokonywania depilacji poprzez poparzenie, zgłaszanych w trakcie zabiegu żądań A. S. o zwiększenie mocy lasera oraz niedoinformowania przez pozwaną osoby przeprowadzającej zabieg o epilepsji.

W rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy, odnosząc się do art. 23 i 24 k.c., wskazał że nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Salon kosmetyczny o nazwie (...) jest prowadzony przez spółkę (...). Nazwa (...) stanowi jednak dobro niematerialne o charakterze co najmniej mieszanym, podobnie jak znaki towarowe, czy nazwy regionalne. Ochronie w reżimie ochrony dóbr osobistych mogłaby zatem podlegać nazwa K., jako identyfikująca dany podmiot w stosunkach zewnętrznych. We wpisach na stronach internetowych nie znajduje się żadna informacja dotycząca faktu, że salon kosmetyczny R. prowadzi spółka pod firmą (...). Powód nie udowodnił, w jaki sposób odniesienie się przez pozwaną we wpisie na forum internetowym do nazwy R. mogłoby zagrozić dobrom osobistym spółki (...) lub je naruszyć, a jedynie wskazał hipotetycznie na możliwość takiego naruszenia poprzez zmniejszenie wiarygodności spółki w oczach potencjalnych kontrahentów. Możliwość połączenia spółki (...) z salonem kosmetycznym R. jest teoretyczna. Ze specyfiki dobra osobistego, jakim jest wizerunek wynika przysługiwanie jego ochrony wyłącznie osobom fizycznym, a nie osobom prawnym, a zatem nie mogło dojść do naruszenia wizerunku spółki (...).

Działanie A. S. nie było również bezprawne. Wykazała ona, że wyrażane przez nią na forach internetowych opinie zgodnie z prawdą obrazowały nieprofesjonalne przeprowadzenie zabiegu depilacji laserowej i mieściły się w ramach działania w obronie uzasadnionego interesu społecznego. Nadto, powód P. M. (1) nie wykazał, by pozwana w sposób bezprawny zasugerowała związek powoda z przeprowadzonym zabiegiem depilacji. Pozwana w żaden sposób nie wskazała, że powód przyczynił się do powstania szkody poprzez przeprowadzenie zabiegu. Użycie określenia „przez P. M. (1)” identyfikuje powoda jedynie jako członka organu osoby prawnej, jaką jest (...) sp. z o.o. W ocenie Sądu Okręgowego przypisanie powodowi odpowiedzialności za działania, za które co do zasady odpowiada osoba prawna, w której powód jest członkiem organu nie stanowiło naruszenia dóbr osobistych powoda.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił zarówno powództwo (...) Sp. z o.o. przeciwko A. S., jak i P. M. (1) przeciwko A. S.. Wobec braku spełnienia przesłanek ochrony dóbr osobistych wykluczone było dochodzenie przez powodów zasądzenia sumy na cel społeczny na podstawie art. 448 k.c.

Oddaleniu uległo powództwo pozwanej (powódki wzajemnej) A. S. przeciwko powodowi (pozwanemu wzajemnemu) P. M. (3) o zapłatę 1 zł z uwagi na fakt, iż powódka nie udowodniła, aby pozwany wzajemny przyczynił się do naruszenia jej stanu zdrowia i wyrządzenia szkody (art. 415 k.c.).

Uzasadnione co do zasady było powództwo wzajemne A. S. przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w K.. Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło na ustalenie, że w wyniku nieprawidłowych i niezgodnych z ogólnie przyjętymi zasadami działań pracownika spółki (...) (odpowiedzialność spółki za czyn cudzy ma charakter obiektywny i jest odpowiedzialnością za skutek - art. 430 k.c.) w dniu 13.07.2009 r. u A. S. doszło do poparzenia skóry w wyniku zabiegu depilacji laserowej. Powódce należy się zatem zadośćuczynienie pieniężne jako sposób naprawienia szkody niemajątkowej, wyrażającej się krzywdą w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych (art. 445 § 1 k.c.). Za adekwatną kwotę zadośćuczynienia w okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy uznał kwotę 8 000 zł.

Za uzasadnione, ale tylko w części, Sąd uznał żądanie odszkodowania (art. 444 § 1 k.c.). Pozwana (powódka wzajemna) nie przedłożyła wszystkich rachunków potwierdzających poniesione wydatki, stąd Sąd przy ocenie wysokości odszkodowania zastosował art. 322 k.p.c. Niewątpliwe były koszty leczenia w wysokości 2.000 zł, na które składały się kwoty wydatkowane w związku z konsultacjami lekarskimi, jakie odbywała A. S. po zabiegu w ilości ok. 10 konsultacji po 100 zł każda, co daje sumę 1.000 zł oraz wydatki poniesione w związku z kupnem maści i leków w kwocie 1.000 zł.

O odsetkach ustawowych Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 455 k.c. i art. 481 § 1 i 2 k.c.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 4 i § 10 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, uznając że A. S. wygrała co do zasady zarówno odnośnie żądania głównego i wzajemnego.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powodowie (pozwani wzajemni) (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. i P. M. (1) – zaskarżając wyrok w części – w zakresie punktów I, II, IV, V i VI. Apelujący zarzucili:

I. naruszenie przepisów postępowania mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a to:

a. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niepełną i wadliwą ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego skutkującą poczynieniem błędnych ustaleń faktycznych, a to w szczególności:

- uznaniem braku wiarygodności zeznań świadka D. Z. i powoda P. M. (1) w zakresie, w jakim świadkowie zeznali, że przeprowadzane były próby mocy lasera oraz w zakresie odnoszącym się do braku poinformowania świadka D. Z. przez pozwaną o jej schorzeniach, tj. epilepsji i zapaleniu mieszków włosowych;

- całkowite pominięcie okoliczności, iż pozwana chorowała na przewlekłe zapalenie mieszków włosowych, co zostało przez pozwaną całkowicie zatajone, a okoliczność ta została dopiero wskazana w prywatnej opinii lekarskiej;

- całkowite danie wiary zeznaniom strony pozwanej w zakresie, w jakim rzekomo pozwana miała poinformować kosmetyczkę przeprowadzającą zabieg o przyjmowanych lekach przeciwpadaczkowych, jak również w zakresie odnoszącym się do braku przeprowadzenia prób mocy lasera oraz doradztwie kosmetyczki co do ubrania legginsów po zabiegu;

- oparcie się przez Sąd w całości na przedłożonych przez stronę pozwaną opiniach prywatnych i opinii biegłej J. J. (1) mimo okoliczności, iż opinie prywatne posiadają jedynie przymiot dokumentów prywatnych i walor twierdzeń strony, przy jednoczesnym pominięciu okoliczności, że dr B. M. (autorka jednej z opinii) pozostaje byłą żoną powoda P. M. (1) pozostającą z nim w poważnym konflikcie, co rodzi obawy o jej bezstronność, jak również przy zignorowaniu faktu, że biegła wyznaczona przez Sąd dr J.-J. prowadzi działalność konkurencyjną wobec strony powodowej;

b. naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez ostateczne pominięcie dowodu z zakresu dermatologii w sytuacji, gdy uprzednio postanowieniem z dnia 13 listopada 2013 roku Sąd dopuścił dowód z opinii tegoż biegłego w osobie D. K., uznając tym samym zasadność przeprowadzenia takiego dowodu dla rozstrzygnięcia sprawy;

c. naruszenie art. 6 § 1 i 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie skutkujące oddaleniem wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii kolejnego biegłego w sytuacji, gdy jakkolwiek przeprowadzenie dowodu spowodowałoby konieczność odroczenia rozprawy, to wobec trwającego ponad cztery lata procesu, z pewnością ta okoliczność nie przyczyniłaby się do znaczącej przewłoki postępowania;

d. naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie przez Sąd I instancji w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazania okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy oraz niepełne odniesienie się do zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w tym w szczególności nieustosunkowanie się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku odnośnie okoliczności, iż pozwana chorowała na przewlekłe zapalenie mieszków łojowych, co zostało przez pozwaną całkowicie zatajone, a okoliczność ta została dopiero wskazana w opinii lekarskiej.

II. naruszenie prawa materialnego, a to:

a. art. 23 k.c. w zw. z art. 24 § 1 i 2 k.c. oraz art. 43 k.c. w zw. z art. 23 k.c. poprzez ich błędną wykładnię, co skutkowało uznaniem, iż w stanie faktycznym niniejszej sprawy nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powodów;

b. art. 444 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, iż pozwanej należy się zadośćuczynienie pieniężne z tytułu poniesionej krzywdy oraz zwrot kosztów leczenia.

Wskazując na powyżej przytoczone zarzuty powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie wniesionych przez nich powództw oraz oddalenie powództw wzajemnych. Nadto wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od pozwanej - powódki wzajemnej kosztów procesu. Ewentualnie apelujący wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu apelacji powodowie wskazali ponadto, że Sąd pominął wniosek powodów o wezwanie na rozprawę celem złożenia przez nią zeznań uzupełniających. Odnosząc się do opinii biegłej J. J. (1) skarżący podnieśli dodatkowo, że wskazane przez biegłą standardy postępowania stanowią procedury medyczne, które mają zastosowanie jedynie do gabinetów lekarskich, a nie kosmetycznych. Zarzucili również, że biegły bezpodstawnie oparł się w opinii na stanie przedstawianym przez pozwaną A. S.. Uzasadniając zarzut naruszenia art. 23 k.c., 24 k.c. i 43 k.c. apelujący zarzucili, że Sąd błędnie przyjął, że pozwana działała w obronie uzasadnionego interesu społecznego lub prywatnego. Zakwestionowali również zważenia Sądu, zgodnie z którymi, wobec braku użycia we wpisach na forum internetowym nazwy powodowej spółki – a posłużeniem się jedynie nazwą salonu (...), prowadzonego przez ten podmiot – nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powódki (...) Spółki z o.o. Niezasadnym było również przyjęcie, iż nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda P. M. (1), skoro pozwana posłużyła się jego imieniem i nazwiskiem. Nadto

apelujący zarzucili, że zasądzone zadośćuczynienie jest wygórowane, a kwota przyznana tytułem odszkodowania nieudowodniona.

W odpowiedzi na apelację pozwana – powódka wzajemna A. S. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od strony powodowej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powodów nie zasługuje na uwzględnienie, a Sąd Odwoławczy w całości przyjmuje za własne ustalenia faktyczne Sądu I instancji i podziela dokonaną przez ten Sąd ocenę prawną zgłoszonych żądań.

Nieuzasadnionym jest zarzut bezpodstawnej odmowy nadania waloru wiarygodności zeznaniom świadka D. Z. i powoda P. M. (1) w zakresie odnoszącym się do okoliczności związanych z przeprowadzaniem prób lasera, brakiem poinformowania przez pozwaną o występujących u niej schorzeniach oraz zaleceniami udzielonymi A. S. po zabiegu. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji nie wyszedł poza zakres swobodnej oceny dowodów opierając się przy ustaleniu w/w okoliczności na zeznaniach pozwanej i odmawiając w tym zakresie wiarygodności zeznaniom powoda P. M. (1). W pierwszej kolejności należy wskazać, że zeznania pozwanej A. S. nie były sprzeczne z zeznaniami świadka D. Z.. Zeznania D. Z. nie odnosiły się w zasadzie do przebiegu zabiegu i okoliczności towarzyszących zabiegowi, jaki był przeprowadzony na pozwanej A. S.. D. Z. zeznała, że nie jest pewna, czy to akurat pozwanej wykonywała zabieg, nie pamiętała i nie rozpoznawała A. S.. Z tych względów - nawet nie kwestionując zeznań tego świadka w zakresie, w jakim odnosiły się do standardowych procedur stosowanych w gabinecie kosmetycznym – nie sposób ustalić, by procedury te zostały zachowane podczas zabiegu, jakiemu została poddana pozwana. Zeznania D. Z. należy zatem uznać za ogólnikowe, nie odnoszące się do konkretnych okoliczności sprawy. W zakresie, w jakim zeznania D. Z. odnosiły się do oceny przez tego świadka reakcji skórnej, jaka wystąpiła u A. S. oraz okoliczności związanych z przeciwwskazaniami przy zabiegu depilacji, nie mogły stanowić podstawy ustaleń faktycznych. Wskazane okoliczności wymagają wiadomości specjalnych i nie podlegają ustaleniu w drodze dowodu z zeznań świadków. Podkreślić należy, iż zeznania świadka D. Z. odnośnie stosowanych standardowo procedur przeprowadzania zabiegu w gabinecie R. budzą wątpliwości. Z jednej strony świadek ten zeznaje, że w przypadku nie uzupełnienia całej ankiety nie wykonywała zabiegu, co stoi w opozycji do niekwestionowanej okoliczności, iż zabieg depilacji u A. S. był wykonany pomimo braku wypełnienia rubryki ankiety odnośnie do przyjmowanych leków. Należy poddać w wątpliwość zeznania, zgodnie z którymi klienci informowani byli, że po zabiegu depilacji laserowej nie wolno zakładać ciasnej odzieży typu getry, skoro zarówno z twierdzeń pozwu, jak i zeznań pozwanej wynika, iż A. S. ubrała się po zabiegu w tego typu odzież. Mając na uwadze wskazania płynące z doświadczenia życiowego trudno przypuszczać, by osoba poddana zabiegowi ingerującemu w jej ciało po poinformowaniu, że określony strój może spowodować poparzenia i poważne powikłania zdrowotne – nie zastosowała się i zbagatelizowała takie zalecenia. Warto przy tym zauważyć, iż D. Z. nie odnosiła się w swoich zeznaniach do stroju A. S. i udzielanych jej zaleceń.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji zasadnie odmówił wiarygodności zasadniczej części zeznań powoda P. M. (1). Wskazać należy, iż zeznania P. M. (1) nie mogły być podstawą czynienia ustaleń w zakresie przebiegu i okoliczności towarzyszących zabiegowi depilacji laserowej A. S., gdyż powód nie był naocznym świadkiem przeprowadzanego zabiegu. Wiadomości odnośnie do okoliczności poprzedzających zabieg, przebiegu zabiegu i okoliczności następujących bezpośrednio po nim miał czerpać z relacji D. Z.. W tym kontekście należy zauważyć, iż okoliczności, o których wspominał w swoich zeznaniach powód P. M. (1) nie znalazły potwierdzenia w zeznaniach D. Z.. W szczególności D. Z. nie zeznała, że przed zabiegiem były przeprowadzane próby lasera na skórze A. S., że klientka ta prosiła o zwiększenie mocy lasera i że nie informowała jej o schorzeniach oraz, że świadek zwracał uwagę na niewłaściwy ubiór. Jak już zostało wspomniane - świadek ta nie pamiętała w ogóle okoliczności przebiegu zabiegu u pozwanej A. S., co podważa wiarygodność zeznań P. M. (1), mającego czerpać wiedzę o zdarzeniu od tej osoby. Kategorycznie należy również podważyć zeznania tej strony w zakresie, w jakim odnosiły się do etiologii powstałych u A. S. poparzeń, które były li tylko przypuszczeniami - nie opartymi na jakiegokolwiek wiedzy specjalistycznej.

W kontekście powyżej zaprezentowanych uwag okoliczność braku zgodności zeznań pozwanej z zeznaniami powoda P. M. (1) nie przemawiała za zakwestionowaniem wiarygodności zeznań pozwanej A. S.. Zeznania te były spójne, znajdowały potwierdzenie w dokumentacji medycznej oraz nie były sprzeczne ze wskazaniami płynącymi z doświadczenia życiowego. Wbrew twierdzeniom apelującego - w świetle zasad doświadczenia życiowego - nieprawdopodobne jest, by pozwana od wielu lat cierpiąca na epilepsję miała zatajać tę okoliczność, co wiązałoby się przecież z ryzykiem dla jej zdrowia. Nie jest również prawdopodobna suponowana przez skarżącego okoliczność, by to pozwana za wszelką cenę i nie zważając na żadne ryzyka - które miały być jej wyczerpująco przedstawione - dążyła do przeprowadzenia zabiegu. Podobnie nie sposób znaleźć uzasadnienia dla tego, by pozwana - będąc przestrzegana przez kosmetyczkę - świadomie ryzykowała poparzenie, zakładając po operacji nieodpowiedni ubiór. Wreszcie należy zauważyć, iż zeznania pozwanej nie były jednostronne, gdyż sama przyznała, że przed zabiegiem nie poinformowała kosmetyczki o występującym u niej okresowo zapaleniu mieszków włosowych.

Niezasadny był również zarzut pominięcia przez Sąd I Instancji w ustaleniach faktycznych okoliczności występowania u pozwanej A. S. schorzenia w postaci zapalenia mieszków włosowych. Jak wynika z opinii biegłej J. J. (1) powyższe schorzenie nie jest przeciwwskazaniem dla przeprowadzenia zabiegu depilacji laserowej, a wręcz jest okolicznością przemawiającą za celowością przeprowadzenia tego zabiegu. Z tego względu okoliczność istnienia tego schorzenia u A. S. nie miała wpływu na powstanie poparzeń w wyniku przeprowadzonego zabiegu depilacji laserowej. Z opinii tej - jak i z dokumentacji medycznej przedstawionej przez pozwaną wynika, że obrażenia jakie wystąpiły u niej po zabiegu depilacji laserowej, były poparzeniami, a nie objawami zapalenia mieszków włosowych.

Nie zasługiwał na uwzględnienie również zarzut strony powodowej dotyczący nieuprawnionego oparcia się w dokonywanych przez Sąd ustaleniach faktycznych na dowodach z opinii prywatnych oraz z opinii biegłej J. J. (1). W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż Sąd I instancji nie czynił ustaleń na podstawie dowodów z opinii prywatnych. Sąd Okręgowy prawidłowo uwzględnił przy ustalaniu stanu faktycznego dowody z dokumentacji medycznej przedstawionej przez pozwaną w postaci: zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez P. M. (4), zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez B. M. i zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez D. K.. Wymieniona dokumentacja medyczna stanowiła dowód przeprowadzanych u pozwanej konsultacji medycznych i leczenia. Nie stanowiła ona dowodów z opinii biegłych, lecz dowody z dokumentów prywatnych. Dowodziły one, że sporządzające je osoby złożyły oświadczenia w nich zawarte. Dowody z dokumentów prywatnych są samodzielnym środkiem dowodowym, których moc sąd ocenia według zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Mając na uwadze, że omawiana dokumentacja medyczna została sporządzona przez osoby, które posiadały odpowiednie kwalifikacje zawodowe i w ramach ich obowiązków związanych z wykonywanym zawodem - dowodziły okoliczności w nich stwierdzonych w postaci rozpoznania chorobowego i zastosowanego leczenia. W ocenie Sądu Odwoławczego nie było podstaw do kwestionowania stwierdzonych w dokumentacji medycznych okoliczności. Także strona powodowa nie kwestionowała, by u A. S. wystąpiły objawy stwierdzone w sporządzonych zaświadczeniach lekarskich oraz by zastosowano w stosunku do niej określone w zaświadczeniach leczenie. W zakresie rozpoznania chorobowego przedmiotowe zaświadczenia lekarskie były ze sobą zgodne. Należy jednak podkreślić, że Sąd Okręgowy nie czynił bezpośrednio ustaleń w przedmiocie etiologii stwierdzonych poparzeń oraz ich związku z wykonanym zabiegiem laserowym tylko na podstawie w/w dokumentów prywatnych - dokumentacji medycznej. Okoliczności te - jako wymagające wiadomości specjalnych - zostały stwierdzone na podstawie dowodu z opinii biegłej z zakresu dermatologii, która - co oczywiste - w sporządzanej przez siebie opinii uwzględniła również okoliczności wynikające z dokumentacji medycznej, obrazującej przebieg leczenia A. S.. Biegła z wykorzystaniem posiadanych wiadomości specjalnych oceniła, iż znajdujące wyraz w zaświadczeniach lekarskich objawy były spowodowane wykonanym u pozwanej zabiegiem depilacji laserowej.

Nie są zasadne zarzuty odnoszące się do rzetelności opinii sporządzonej przez biegłą J. J. (1). Podnoszona przez skarżących okoliczność, iż Sąd po dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego J. J. (1) następnie dopuścił dowód z opinii innego biegłego, który ostatecznie pominął - jest irrelevantna dla oceny waloru dowodowego sporządzonej w sprawie opinii biegłego. W tym względzie Sąd Odwoławczy samodzielnie ocenia potrzebę dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego, a co za tym idzie zasadność pominięcia przez Sąd meriti wniosku dowodowego powodów.

W ocenie Sądu Apelacyjnego sporządzona przez biegłą ad hoc opinia była opinią rzetelną i spójną, nie zawierającą żadnych sprzeczności i nieprawidłowości, które przemawiałyby za jej zdyskwalifikowaniem. Podnoszona przez skarżących okoliczność prowadzenia przez biegłą działalności konkurencyjnej w stosunku do powodowej spółki nie może być podstawą do merytorycznego kwestionowania sporządzonej w sprawie opinii. Okoliczność ta mogła być podstawą wniosku strony o wyłączenie biegłego, którego jednak powodowie reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika nie składali. Powodowie nie składali również wniosku o dopuszczenie dowodu z ustnej opinii uzupełniającej, a jedynie wnieśli o wezwanie biegłej na rozprawę celem złożenia przez nią zeznań (pismo z dnia 14 listopada 2012 roku, k. 312-315). Niezależnie od powyższego, po dopuszczeniu przez Sąd dowodu z pisemnej opinii uzupełniającej i sporządzeniu tej opinii przez biegłą J. J. (1) powodowie nie podtrzymali nawet swojego wcześniejszego wniosku, a zamiast tego wnieśli o dopuszczenie dowodu z opinii biegłej D. K.. Nie podważają rzetelności sporządzonej w sprawie opinii zarzuty skarżących, jakoby biegła w sporządzonej opinii oparła się w całości na wersji wydarzeń zaprezentowanej przez pozwaną A. S.. Przedmiotem opinii biegłej - istotnej dla ustaleń faktycznych niniejszej sprawy – było ustalenie procedur, jakie powinny być zachowane przy wykonywaniu zabiegu depilacji laserowej, prawidłowości wykonanego zabiegu i związku pomiędzy objawami ujawnionymi u pozwanej a przeprowadzonym zabiegiem. Dla wydania przez biegłą opinii niezbędnym było oparcie się na materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie jednak prawidłowość przyjętych w opinii założeń odnośnie stanu faktycznego podlega ocenie Sądu, gdyż tylko on jest władny dokonywać w tym względzie ustaleń. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy samodzielnie ustalił przebieg zabiegu oraz zastosowane podczas niego procedury i konfrontując te ustalenia z kryteriami wskazanymi w opinii biegłej J. J. (1) dokonał prawidłowego ustalenia, że zabieg depilacji laserowej został przeprowadzony wadliwie z naruszeniem standardów oraz spowodował określone obrażenia u A. S.. Nie mogą zostać zaakceptowane również twierdzenia skarżących, by biegła wskazała nieprawidłowe kryteria odnośnie do sposobu przeprowadzania zabiegu depilacji laserowej – nieadekwatne dla prowadzonej przez powodową spółkę działalności w postaci gabinetu kosmetycznego. W ocenie Sądu Apelacyjnego w sytuacji, kiedy dany podmiot wykonuje czynności, z którymi wiąże się ryzyko spowodowania uszczerbku na zdrowiu klientów – ingerujące w integralność ciała – powinien przy wykonywaniu tych czynności dochować takich samych wymogów jakie obowiązują podmioty wykonujące podobne czynności w ramach profesjonalnej opieki medycznej. Wymogi te wynikają z wiedzy medycznej i obowiązują wszystkie podmioty podejmujące określone czynności związane z ryzykiem dla zdrowia ludzi. Nie można znaleźć żadnego racjonalnego uzasadnienia dla obniżenia standardów bezpieczeństwa wykonywania określonych zabiegów, ze względu na rodzaj podmiotu je wykonującego. Mając na uwadze powyższe względy oraz wobec tego, iż sporządzona w sprawie opinia biegłej J. J. (1) cechuje się przymiotem rzetelności i nie zawiera żadnych nieścisłości ani niejasności, ostateczne pominięcie wniosku powodów o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego było prawidłowe. Tym samym zarzuty apelujących odnoszące się do wadliwości sporządzonej w sprawie opinii i pominięcia dowodu z opinii innego biegłego – wskazujące na naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. - okazały się niezasadne.

Nie doszło również do naruszenia przez Sąd I instancji art. 6 § 1 i 2 k.p.c. Do naruszenia tego przepisu mogłoby dojść jedynie w wypadku stwierdzenia przewlekłości postępowania, na co powodowie nawet nie wskazują. Poza tym ewentualne naruszenie tego przepisu przez Sąd orzekający nie mogłoby mieć wpływu na treść wyroku.

Nieuzasadnionym jest również naruszenie przez Sąd I instancji art. 328 § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny nie dostrzega jakichkolwiek uchybień w konstrukcji sporządzonego przez Sąd Okręgowy uzasadnienia, które zawiera wszelkie elementy wskazane w art. 328 § 2 k.p.c. W szczególności Sąd wskazał okoliczności faktyczne i dowody, na jakich oparł wydane rozstrzygnięcie, dokonał również oceny dowodów z podaniem przyczyn, dla których określonym dowodom odmówił wiarygodności. Jak zostało wyżej wskazane okoliczność występującego u pozwanej schorzenia zapalenia mieszków włosowych była nieistotna dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Niezależnie od powyższego należy przypomnieć, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych przypadkach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu całkowicie uniemożliwia dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia (tak Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 27 czerwca 2001 r. II UKN 446/2000 OSNP 2003/7 poz. 182; z dnia 5 września 2001 r. I PKN 615/2000 OSNP 2003/15 poz. 352; z dnia 24 lutego 2006 r. II CSK 136/2005; z dnia 24 sierpnia 2009 r. I PK 32/2009; z dnia 16 października 2009 r. I UK 129/2009; z dnia 8 czerwca 2010 r. I PK 29/2010). W rozpoznawanej sprawie taka sytuacja nie zachodzi.

Sąd Apelacyjny nie podzielił również zarzutów apelujących odnośnie naruszenia przez Sąd meriti art. 23 w zw. z art. 24 § 1 i 2 k.c. oraz art. 43 k.c. w zw. z art. 23 k.c., jakkolwiek należy zgodzić się z twierdzeniami powodowej spółki, iż negatywne opinie odnoszące się bezpośrednio jedynie do salonu kosmetycznego R. mogłyby naruszać dobre imię (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, której działalność polegała na prowadzeniu w/w salonu kosmetycznego. Nie chodziło przy tym o naruszenie dobra osobistego określonego podmiotu poprzez naruszenie mających charakter mieszany majątkowo-niemajątkowy prawa do znaku towarowego czy firmy (zaznaczyć na marginesie należy, iż kwestia ochrony prawnej znaku towarowego na podstawie art. 43 k.c. jest w doktrynie dyskusyjna). Skoro negatywne wpisy na forum odnosiły się do prowadzonej przez powodową spółkę działalności – to nawet jeżeli nie zawierały w swojej treści określenia jej tożsamości – naruszały tym samym jej dobre imię. W tym względzie wystarczającą jawi się możliwość ustalenia, iż dana działalność prowadzona jest przez określony podmiot, któremu przysługują określone dobra niemajątkowe. Jest oczywiste, iż salon kosmetyczny nie jest podmiotem określonych dóbr osobistych, które przysługują osobie prowadzącej taką działalność. Należy zgodzić się z ogólną tezą wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 1986 r., II CR 295/86, OSNC 1988, nr 2–3, poz. 40, zgodnie z którą: „Dobra osobiste osób prawnych – to wartości niemajątkowe, dzięki którym osoba prawna może funkcjonować zgodnie ze swym zakresem działań”. Zatem jeżeli krytyczne uwagi odnosiły się do prowadzonej przez powodową spółkę działalności, tym samym godziły w jej funkcjonowanie, podważając jej renomę potrzebną do wykonywania podejmowanych przez nią działań. Elementem dobrego imienia osoby prawnej jest renoma tej osoby lub prowadzonego przez nią przedsiębiorstwa, tzn. ogół pozytywnych wyobrażeń i ocen konsumentów o produktach lub usługach tego przedsiębiorstwa (por. P. Księżak, Komentarz do art. 43 Kodeksu cywilnego (w:) Kodeks cywilny. Komentarz. Część ogólna, red. P. Księżak, M. Pyziak-Szafnicka, Lex 2014).

Niezależnie od powyższych uwag należy stwierdzić, iż działanie pozwanej A. S. polegające na zamieszczeniu na forum wpisów internetowych w postaci ustalonej przez Sąd Okręgowy nie było bezprawnym. Okoliczności wskazywane przez pozwaną w zamieszczonych przez nią wpisach dotyczące spowodowanych u niej oparzeń w wyniku depilacji laserowej były prawdziwe, co pozwana w toku procesu udowodniła. Z drugiej strony poinformowanie innych potencjalnych klientów salonu prowadzonego przez powodową spółkę o swoich doświadczeniach należy uznać za podjęte w ramach ochrony uzasadnionego interesu społecznego. Interes ten sprowadzał się do potrzeby ochrony konsumenta, uczciwości obrotu i wolności krytyki, spod której osoby prawne (w tym przedsiębiorcy) nie są wyłączone. Ze względu na powyższe wartości w wypadku osób prawnych podawanie informacji prawdziwych, mających wpływ na ocenę działalności osoby prawnej, należy uznać za pozostające w interesie społecznym. Wskazać przy tym należy, że forma wyrażenia krytyki przez pozwaną A. S. była adekwatna dla jej celu i nie przekraczała przyjętych zwyczajowo norm postępowania. Skarżący nie wykazali podnoszonych przez nich okoliczności odnośnie szantażowania powodów przez pozwaną – działania pozwanej nakierowanego na wyłudzenie nienależnych jej korzyści majątkowych.

Sąd Apelacyjny podzielił rozważania Sądu I instancji odnośnie braku naruszenia przez pozwaną A. S. dóbr osobistych powoda P. M. (1). Negatywne opinie zawarte we wpisach nie odnosiły się do P. M. (1). Brak w nich było jakichkolwiek treści mogących ingerować w cześć lub godność tej osoby. Zgodzić należy się z Sądem Okręgowym, iż użycie przez pozwaną w jednym wpisie imienia i nazwiska powoda identyfikowało tę osobę jedynie jako prezesa zarządu powodowej spółki. Zarzut postawiony osobie prawnej nie może być podstawą dla roszczeń osób fizycznych pozostających w związku z tą osobą. Nie mogą budzić również wątpliwości rozważania Sądu odnośnie braku naruszenia wizerunku powoda P. M. (1).

Niezasadny okazał się również zarzut naruszenia art. 444 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c. Niedający się ściśle wymierzyć charakter krzywdy sprawia, że ustalenie odpowiedniej sumy zadośćuczynienia pieniężnego następuje z trudnością. Nie budzi wątpliwości w orzecznictwie, że każda sprawa winna być rozpatrywana przez pryzmat indywidualnych okoliczności danego wypadku. Podkreślenia wymaga ugruntowany w judykaturze pogląd, zgodnie z którym korygowanie przez sąd II instancji wysokości zasądzonego już zadośćuczynienia uzasadnione jest tylko wówczas, gdy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, mających wpływ na jego wysokość, jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie, jako rażąco wygórowane lub rażąco niskie (por. wyrok SN z 9 lipca 1970 r., III PRN 39/70, LexisNexis nr 319824, OSNC 1971, nr 3, poz. 53, z glosą K. Piaseckiego, PiP 1972, nr 10, s.

170 oraz z omówieniem A. Szpunara i W. Wanatowskiej, NP 1972, nr 3, s. 451 i NP 1973, nr 5, s. 731). W ocenie Sądu Odwoławczego nie sposób orzeczonemu przez Sąd Okręgowy zadośćuczynieniu przypisać przymiotu wygórowania, uwzględnia ono bowiem specyficzne okoliczności sprawy wpływające na rozmiar krzywdy doznawanej przez powódkę wzajemną i jako takie realizuje jedynie kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia, nie stanowiąc źródła jej wzbogacenia.

W okolicznościach sprawy brak było podstaw do uznania, że zasądzona na rzecz powódki wzajemnej kwota 8 000 zł stanowi nadmierne zadośćuczynienie. Jak trafnie podnosi Sąd I instancji na wysokość zadośćuczynienia musiało wpłynąć początkowo odczuwane przez A. S. stosunkowo silne cierpienie, przyjmowanie w związku z tym środków przeciwbólowych, konieczność wielokrotnych wizyt lekarskich oraz stosowanie systematycznie maści i leków, w tym antybiotyków. Wreszcie, jak wynika z ustalonego przez Sąd Okręgowy stanu faktycznego, jeszcze po ponad trzech latach od zabiegu pozostały na skórze powódki wzajemnej zmiany rumieniowo-brunatno-grudkowe, co również - szczególnie dla osoby młodej, jaką jest A. S. - musiało stanowić źródło dodatkowych cierpień. Zasądzone na rzecz powódki wzajemnej uwzględnia również okoliczność, iż doznawany przez A. S. ból był na tyle silny, że nie mogła przez okres dwóch tygodni pracować. Mając na uwadze zasady doświadczenia życiowego należy przyjąć, że poparzenia, jakich doznała powódka wzajemna wiązały się dla niej z licznymi niedogodnościami w codziennym życiu. Skoro A. S. przechodziła kurację poparzeniową, to co najmniej w tym czasie nie mogła opalać się, musiała unikać podrażnienia skóry, czy korzystać chociażby z basenu. Uwzględniając te okoliczności - nie sposób zgodzić się ze skarżącymi, że zasądzone na rzecz powódki wzajemnej było wygórowane, a tym bardziej rażąco wygórowane. Skarżący nie wykazali przy tym, że powódka wzajemna przyczyniła się do powstania, czy zwiększenia doznanej przez nią krzywdy.

Odnosząc się do zarzutu niewykazania przez powódkę wzajemną poniesionej przez nią szkody należy zauważyć, iż skarżący nie zakwestionowali ustalenia dokonanego przez Sąd Okręgowy na podstawie zeznań powódki wzajemnej, zgodnie z którym poniosła ona koszty leczenia w wysokości około 2 000 zł. Wbrew twierdzeniom skarżących - zeznania powódki wzajemnej odnosiły się do liczby wizyt lekarskich związanych z doznanymi przez nią obrażeniami oraz kosztami tych wizyt, a także stosowanych przez nią maści i ich ceny. Zeznania te częściowo potwierdzały przedstawione przez powódkę wzajemną rachunki. W takiej sytuacji uprawnionym było zastosowanie przez Sąd Okręgowy normy wyrażonej w art. 322 k.p.c., zgodnie z którą jeżeli w sprawie o naprawienie szkody ścisłe udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione Sąd może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Skarżący nie przedstawili jakiegokolwiek argumentacji podważającej dopuszczalność i prawidłowość zastosowania instytucji z art. 322 k.p.c.

Mając na uwadze, iż wskazane w apelacji zarzuty okazały się niezasadne i nie stwierdzając uchybień, które podlegałyby uwzględnieniu bez względu na podniesione w środku zaskarżenia zarzuty - Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach procesu w instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. oraz § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 3 i 4 oraz § 11 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. (Dz.U. z 2002 roku, nr 163, poz. 1348 ze zm.) zasądzając od skarżącej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jako strony przegrywającej sprawę na rzecz pozwanej (powódki wzajemnej) A. S. kwotę 1620 złotych, stanowiącą zwrot kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu apelacyjnym. O kosztach postępowania apelacyjnego należnych od skarżącego P. M. (1) Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. oraz § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 3 i § 11 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. (Dz.U. z 2002 roku, nr 163, poz. 1348 ze zm.) zasądzając od niego na rzecz pozwanej (powódki wzajemnej) A. S. kwotę 720 złotych.